

Materiał porównawczy
do ustawy z dnia 21 listopada 2008 r.

**o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków
Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 374)

USTAWA z dnia 7 marca 2007 r. O WSPIERANIU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROLNEGO NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH (Dz. U. Nr 64, poz. 427 oraz z 2008 r. Nr 98, poz. 634)

Art. 4.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi:

- 1) pełni funkcję instytucji zarządzającej, o której mowa w art. 74 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1698/2005;
- 2) zamawia, w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonywanie ocen programu oraz przedkłada te oceny Komisji Europejskiej;
- 3) przekazuje Komisji Europejskiej roczne sprawozdania, o których mowa w art. 82 rozporządzenia nr 1698/2005;
- 4) uznaje, w drodze decyzji administracyjnej, krajowe systemy jakości żywności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1698/2005;
- 5) powołuje, w drodze zarządzenia, komitet monitorujący, o którym mowa w art. 77 rozporządzenia nr 1698/2005;

[6) tworzy krajową sieć obszarów wiejskich, o której mowa w art. 68 rozporządzenia nr 1698/2005.]

2. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwana dalej "Agencją", akredytowana na podstawie przepisów odrębnych jako agencja płatnicza, realizuje zadania i kompetencje agencji płatniczej określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz w ustawie.

Art. 5.

1. Program jest realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i obejmuje następujące działania:

- 1) szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie;
- 2) ułatwianie startu młodym rolnikom;

- 3) renty strukturalne;
  - 4) modernizacja gospodarstw rolnych;
  - 5) zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej;
  - 6) poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez:
    - a) scalanie gruntów,
    - b) gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi;
  - 7) uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności;
  - 8) działania informacyjne i promocyjne;
  - 9) wspieranie gospodarstw rolnych niskotowarowych w fazie restrukturyzacji;
  - 10) grupy producentów rolnych;
  - 11) korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów;
  - 12) wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
  - 13) płatności dla obszarów NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
  - 14) program rolnośrodowiskowy;
  - 15) zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne;
  - 16) odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych;
  - 17) różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
  - 18) tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
  - 19) podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej;
  - 20) odnowa i rozwój wsi;
  - 21) wdrażanie lokalnych strategii rozwoju;
  - 22) wdrażanie projektów współpracy;
  - [23) *funkcjonowanie lokalnej grupy działania.*]
- <23) funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizację.>**

2. Program, oprócz działań wymienionych w ust. 1, obejmuje również pomoc techniczną.

Art. 6.

1. Zadania instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działań objętych programem, w tym przyznawania pomocy, wykonuje jako zadania delegowane zgodnie z art. 75 ust. 2 rozporządzenia nr 1698/2005:
  - 1) podmiot, któremu minister właściwy do spraw rozwoju wsi powierzył, na podstawie umowy, wykonywanie tych zadań, wyłoniony w trybie przepisów o zamówieniach publicznych - w przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1;
  - 2) samorząd województwa - w przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 6 oraz 19-23, z zastrzeżeniem pkt 3;
  - 3) Agencja - w przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2-5, 7, 9-18 oraz pkt 21 w odniesieniu do operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17 i 18;

- 4) Agencja Rynku Rolnego - w przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 8.
2. Zadania związane z wdrażaniem pomocy technicznej, w tym przyznawaniem tej pomocy, wykonuje Agencja. W przypadku gdy o przyznanie pomocy technicznej ubiega się Agencja, pomoc tę przyznaje minister właściwy do spraw rozwoju wsi.
- <2a. Zadania związane z dokonywaniem wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju wykonuje samorząd województwa.>**
3. Umowa, o której mowa w ust. 1 pkt 1, zawiera w szczególności zakres zadań wykonywanych przez podmiot, któremu powierza się zadania instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działania, oraz sposób wykonywania tych zadań.
4. Do powierzania zadań instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, jednostce sektora finansów publicznych lub fundacji, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.
5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres zadań instytucji zarządzającej wykonywanych przez podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4, oraz sposób wykonywania tych zadań, mając na względzie zapewnienie prawidłowości, skuteczności i efektywności zarządzania programem oraz prawidłowego wykonywania przez agencję płatniczą jej zadań.

Art. 7.

[1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi sprawuje nadzór nad podmiotami, o których mowa w art. 6 ust. 1, zwanymi dalej "podmiotami wdrażającymi", w zakresie wykonywanych przez te podmioty zadań instytucji zarządzającej, pod względem wykonywania tych zadań zgodnie z przepisami prawa i programem oraz pod względem efektywności wdrażania działań oraz zapewnienia prawidłowego wykonywania przez agencję płatniczą jej zadań.]

<1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi sprawuje nadzór nad:

- 1) podmiotami, o których mowa w art. 6 ust. 1, zwanymi dalej „podmiotami wdrażającymi”, w zakresie wykonywania przez te podmioty zadań instytucji zarządzającej,**
  - 2) Agencją w zakresie wykonywania zadań związanych z wdrażaniem pomocy technicznej, w tym przyznawaniem tej pomocy**
– pod względem wykonywania tych zadań zgodnie z przepisami prawa i programem oraz pod względem efektywności wdrażania programu oraz zapewnienia prawidłowego wykonywania przez agencję płatniczą jej zadań.>
2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1, może w szczególności:
- 1) przeprowadzać kontrole;
  - 2) wydawać wiążące wytyczne i polecenia;
  - 3) żądać przedstawienia informacji i udostępnienia dokumentów.

<2a. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może przeprowadzać kontrole i wydawać wiążące wytyczne w zakresie wykonywania przez samorząd województwa zadań związanych z dokonywaniem wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej

strategii rozwoju pod względem zgodności z przepisami prawa i programem oraz prawidłowości wykonywania przez samorząd województwa tych zadań.>

3. Podmioty wdrażające wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 4:

- 1) pozyskują, gromadzą i opracowują dane związane z wykonywaniem przez nie zadań instytucji zarządzającej, w szczególności dane niezbędne do sporządzania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 82 rozporządzenia nr 1698/2005;
- 2) przekazują Agencji sprawozdania z wykonywania przez nie zadań instytucji zarządzającej.

[4. Agencja:

- 1) *pozyskuje, gromadzi i opracowuje dane związane z wykonywaniem przez podmioty wdrażające zadań instytucji zarządzającej, w szczególności dane niezbędne do sporządzania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 82 rozporządzenia nr 1698/2005;*
- 2) *przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi zbiorcze sprawozdania z wykonywania przez podmioty wdrażające zadań instytucji zarządzającej.]*

<4. Agencja:

- 1) **pozyskuje, gromadzi i opracowuje dane związane z wykonywaniem przez podmioty wdrażające zadań instytucji zarządzającej, w szczególności niezbędne do sporządzania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 82 rozporządzenia nr 1698/2005, oraz inne dane, niezbędne do właściwego monitorowania realizacji programu, w szczególności dotyczące liczby złożonych wniosków o płatność i zrealizowanych płatności;**
- 2) **przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi zbiorcze sprawozdania z wykonywania przez podmioty wdrażające zadań instytucji zarządzającej oraz sprawozdania zawierające inne dane, niezbędne do właściwego monitorowania realizacji programu.>**

5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy:

- 1) sposób sprawowania nadzoru, o którym mowa w ust. 1, w tym przeprowadzania kontroli,

[2) *zakres sprawozdań z wykonywania przez podmioty wdrażające zadań instytucji zarządzającej oraz tryb i terminy przekazywania tych sprawozdań]*

- <2) **zakres sprawozdań z wykonywania przez podmioty wdrażające zadań instytucji zarządzającej oraz sprawozdań zawierających inne dane, niezbędne do właściwego monitorowania realizacji programu, a także tryb i terminy przekazywania tych sprawozdań >**

- mając na względzie zapewnienie prawidłowości, skuteczności i efektywności zarządzania programem oraz prawidłowego wykonywania przez agencję płatniczą jej zadań.

<6. **Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 2a, mając na względzie zapewnienie prawidłowości wykonywania przez samorząd województwa zadań związanych z dokonywaniem wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju.>**

[Art. 8.

Agencja płatnicza może żądać od podmiotów wdrażających, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, przedstawienia informacji oraz udostępnienia lub przekazania dokumentów w zakresie określonym w art. 75 ust. 1 lit. h rozporządzenia nr 1698/2005.]

<Art. 8.

- 1. Agencja płatnicza może przeprowadzać kontrole podmiotów wdrażających, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, w zakresie wykonywania przez te podmioty zadań delegowanych w zakresie wdrażania działań objętych programem oraz żądać przedstawienia informacji i udostępnienia lub przekazania dokumentów w zakresie określonym w art. 75 ust. 1 lit. h rozporządzenia nr 1698/2005.**
- 2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 1, mając na względzie zapewnienie prawidłowego wykonywania przez agencję płatniczą jej zadań oraz wymianę informacji między instytucją zarządzającą i agencją płatniczą w zakresie planowania kontroli i ich wyników.>**

Art. 9.

1. Zadania instytucji zarządzającej w zakresie zarządzania programem mogą być wykonywane jako zadania delegowane zgodnie z art. 75 ust. 2 rozporządzenia nr 1698/2005 przez podmiot, któremu minister właściwy do spraw rozwoju wsi powierzył, na podstawie umowy, wykonywanie tych zadań, wyłoniony w trybie przepisów o zamówieniach publicznych. Przepisy art. 6 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
- [2. Zadania związane z tworzeniem krajowej sieci obszarów wiejskich mogą być wykonywane przez podmiot, któremu minister właściwy do spraw rozwoju wsi powierzył, na podstawie umowy, wykonywanie tych zadań, wyłoniony w trybie przepisów o zamówieniach publicznych. Przepisy art. 6 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.]*

Art. 11.

- [1. Pomoc jest przyznawana do wysokości limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w programie na poszczególne działania, w przypadku działań wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 1-20.]*
- <1. Pomoc jest przyznawana do wysokości limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w programie na poszczególne działania.>**
2. Na wniosek podmiotu wdrażającego minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może wyrazić zgodę na przyznawanie pomocy do określonej wysokości, przekraczającej wysokość limitu, o którym mowa w ust. 1, nie więcej jednak niż o 10 %.

[Art. 12.

1. *Pomoc w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 21, jest przyznawana:*
  - 1) na operacje, wybrane zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005 przez lokalną grupę działania wybraną w drodze konkursu do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju, które:*
    - a) odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20, albo*

b) nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1-20

- jeżeli operacje te będą realizowane na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju, a ich realizacja będzie zgodna z tą strategią;

2) do wysokości środków na wdrażanie lokalnej strategii rozwoju oraz działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 22 i 23, określonej w umowie, o której mowa w art. 14 ust. 3, w ramach limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w programie na realizację podejścia Leader; przepis art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Wnioski o przyznanie pomocy składa się za pośrednictwem lokalnej grupy działania wdrażającej lokalną strategię rozwoju, w ramach której ma być realizowana operacja.

Art. 13.

Pomoc w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 22 i 23, jest przyznawana:

1) na wniosek lokalnej grupy działania wybranej w drodze konkursu do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju;

2) do wysokości środków na wdrażanie tych działań oraz wdrażanie lokalnej strategii rozwoju określonej w umowie, o której mowa w art. 14 ust. 3, w ramach limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w programie na realizację podejścia Leader; przepis art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.]

<Art. 12.

1. Pomoc w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 21, jest przyznawana:

1) na operacje wybrane zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005 przez lokalną grupę działania wybraną do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju, które:

a) odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20, albo

b) nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17–20

– jeżeli operacje te będą zgodne z tą strategią, a w przypadku inwestycji będą realizowane na obszarze objętym tą strategią;

2) do wysokości środków określonych na to działanie w umowie, o której mowa w art. 14 ust. 3.

2. Wnioski o przyznanie pomocy składa się za pośrednictwem lokalnej grupy działania wybranej do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju, w ramach której ma być realizowana operacja, w terminie przez nią określonym, w uzgodnieniu z samorządem województwa.

3. Samorząd województwa podaje do publicznej wiadomości informację o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy ze wskazaniem terminu składania tych wniosków.

Art. 13.

1. Pomoc w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 22 i 23, jest przyznawana lokalnej grupie działania wybranej do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju.

2. W przypadku działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 23, pomoc jest przyznawana do wysokości środków określonych na to działanie w umowie, o której mowa w art. 14 ust. 3.>

Art. 14.

[1. Konkurs, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1, przeprowadza samorząd województwa.]

[2. Wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju dokonuje się, biorąc pod uwagę kryteria określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2.]

<2. Wyboru lokalnej grupy działania do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju dokonuje się na jej wniosek, w drodze konkursu, biorąc pod uwagę kryteria określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2.>

<2a. Wniosek o wybór lokalnej grupy działania do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju składa się na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym przez samorząd województwa.

2b. Do wyboru lokalnej grupy działania do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju przepisy art. 22 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.>

[3. Samorząd województwa, niezwłocznie po dokonaniu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju, zawiera z lokalną grupą działania umowę o warunkach i sposobie realizacji lokalnej strategii rozwoju.

4. W umowie, o której mowa w ust. 3, określa się w szczególności maksymalną wysokość środków na wdrażanie lokalnej strategii rozwoju oraz innych działań realizowanych w ramach podejścia Leader.]

<3. Samorząd województwa, niezwłocznie po dokonaniu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji opracowanej przez nią lokalnej strategii rozwoju, zawiera z tą grupą umowę o warunkach i sposobie realizacji tej strategii.

4. W umowie, o której mowa w ust. 3, określa się w szczególności wysokość środków na działania, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 21 i 23.>

Art. 15.

1. Lokalna grupa działania działa, z zastrzeżeniem art. 62 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1698/2005, jako stowarzyszenie posiadające osobowość prawną.

2. Do tworzenia i działania lokalnych grup działania stosuje się przepisy o stowarzyszeniach, z tym że:

[1) członkiem zwyczajnym lokalnej grupy działania mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego;]

<1) członkiem zwyczajnym lokalnej grupy działania mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem województw;>

2) nadzór nad lokalnymi grupami działania sprawuje marszałek województwa;

3) lokalne grupy działania mogą prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji lokalnej strategii rozwoju i w zakresie określonym w ich statutach;

- 4) lokalna grupa działania, oprócz walnego zebrania członków, zarządu i organu kontroli wewnętrznej, jest obowiązana posiadać radę, do której wyłącznej właściwości należy wybór operacji, zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, które mają być realizowane w ramach opracowanej przez lokalną grupę działania lokalnej strategii rozwoju.
3. Rada jest wybierana przez walne zebranie członków lokalnej grupy działania spośród członków tego zebrania. Co najmniej połowę członków rady stanowią podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b i c rozporządzenia nr 1698/2005, lub ich przedstawiciele, z tym że członek rady nie może być równocześnie członkiem organu kontroli wewnętrznej lokalnej grupy działania ani jej zarządu.

Art. 16.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 77 rozporządzenia nr 1698/2005, podział środków programu w ramach określonych działań na poszczególne:
  - 1) województwa lub
  - 2) lata realizacji programu- mając na względzie wysokość limitów określonych w programie, zapewnienie zrównoważonego wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w poszczególnych województwach oraz zarządzania i wdrażania programu zgodnie z art. 75 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005, w szczególności w zakresie zarządzania środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację programu.
- [2. Dokonując podziału środków programu w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 17, 18 i 20, minister właściwy do spraw rozwoju wsi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, określa również wysokość środków na ich realizację w ramach podejścia Leader.]*
3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi również tryb postępowania w sprawie przyznania pomocy, w przypadku gdy zapotrzebowanie na środki wynikające z wniosków o przyznanie pomocy w danym województwie lub roku realizacji programu przekracza ilość środków określoną na dane województwo lub rok realizacji programu.

Art. 22.

1. Pomoc w ramach działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, 4, 5 i 8 oraz 16-23, jest przyznawana na podstawie umowy zawieranej, pod rygorem nieważności, w formie pisemnej.
- [2. Do postępowań w sprawach przyznania pomocy na podstawie umowy prowadzonych przez podmioty wdrażające nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń i wezwań, udostępniania akt, a także skarg i wniosków. Przepisy art. 21 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.]*
- <2. Do postępowań w sprawach przyznania pomocy na podstawie umowy prowadzonych przez podmioty wdrażające nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń i wezwań,**

udostępniania akt, a także skarg i wniosków, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Przepisy art. 21 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.>

- <2a. W przypadku operacji realizowanych w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 20, właściwość miejscową organu ustala się według miejsca realizacji operacji.
- 2b. W przypadku operacji, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. b, właściwość miejscową organu ustala się według siedziby lokalnej grupy działania realizującej lokalną strategię rozwoju, w ramach której realizowana jest operacja.>
3. W przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy, podmiot wdrażający informuje wnioskodawcę, w formie pisemnej, o odmowie jej przyznania z podaniem przyczyn odmowy.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.).

Art. 27.

1. Pomoc techniczna jest przyznawana:

[1) na wniosek jednostki organizacyjnej lub organu realizującego zadania określone w art. 66 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1698/2005, jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy technicznej określone w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3;]

<1) na wniosek jednostki organizacyjnej lub organu, realizujących zadania określone w art. 66 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1698/2005 w zakresie i w sposób określony w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy technicznej określone w tych przepisach oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 3;>

2) do wysokości limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w programie na pomoc techniczną; przepisy art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio;

3) na podstawie umowy.

2. Do przyznawania pomocy technicznej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące przyznawania pomocy na podstawie umowy.

<Art. 27a.

Wniosek o przyznanie pomocy technicznej oraz wniosek o płatność z tytułu tej pomocy składa się w formie pisemnej na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję.

Art. 27b.

1. **Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może określić, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 77 rozporządzenia nr 1698/2005, podział środków programu w ramach pomocy technicznej na:**

1) jednostki organizacyjne lub organy realizujące zadania określone w art. 66 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1698/2005 lub grupy takich jednostek lub organów, lub

2) lata realizacji programu

- mając na względzie wysokość limitu określonego w programie na pomoc techniczną oraz zapewnienie zrównoważonego wsparcia tych jednostek i organów w zakresie zarządzania i wdrażania programu zgodnie z art. 75 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005.
2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi również tryb postępowania w sprawie przyznania pomocy technicznej, w przypadku gdy zapotrzebowanie na środki wynikające z wniosków o przyznanie pomocy technicznej złożonych przez dane jednostki organizacyjne lub organy lub grupy takich jednostek lub organów lub w danym roku realizacji programu przekracza ilość środków określoną na dane jednostki organizacyjne lub organy lub grupy takich jednostek lub organów lub na dany rok realizacji programu.
  3. W przypadku gdy minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, podział środków programu na określone jednostki organizacyjne lub organy realizujące zadania określone w art. 66 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1698/2005 lub grupy takich organów lub jednostek lub lata realizacji programu, pomoc jest przyznawana do wysokości środków określonych w tym rozporządzeniu.>

Art. 28.

1. Pomoc i pomoc techniczna, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych, chyba że przepisy, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub przepisy ustawy stanowią inaczej.
2. Pomocą i pomocą techniczną, pobranymi nienależnie, jest w szczególności pomoc:
  - 1) wypłacona beneficjentowi, który nie wykonuje operacji w całości lub w części lub obowiązków związanych z jej wykonaniem;
  - 2) wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem;
  - 3) wypłacona bez podstawy prawnej lub w wysokości wyższej niż określona na realizację operacji;
  - 4) wypłacona beneficjentowi, który nie wykonuje zobowiązań związanych z przyznaniem pomocy technicznej.
3. Właściwość i tryb ustalania kwot pomocy i pomocy technicznej, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości określają przepisy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
4. Pomoc i pomoc techniczna wypłacone beneficjentowi, który nie wykonał w całości lub w części operacji lub obowiązków związanych z jej wykonaniem, lub zobowiązań związanych z przyznaniem pomocy technicznej, nie podlegają zwrotowi w przypadku wystąpienia co najmniej jednej z kategorii siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, określonych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 15).

<Art. 28a.

Prezes Agencji odstępuje od ustalenia kwot nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności z tytułu pomocy w ramach działań wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 3 i pkt 12–15, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, poz. 634), w przypadku gdy kwota każdej z tych płatności nie jest wyższa od kwoty stanowiącej równowartość 50 euro przeliczonej na złote według kursu euro ustalonego zgodnie z art. 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1913/2006 z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania agromonetarnego systemu dla euro w rolnictwie i zmieniającym niektóre rozporządzenia (Dz. Urz. UE L 365 z 21.12.2006, str. 52, z późn. zm.).>

Art. 30.

[1. W zakresie określonym w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, agencja płatnicza oraz podmioty wdrażające przeprowadzają kontrole na miejscu oraz wizytacje w miejscu.]

<1. W zakresie określonym w przepisach, o których mowa w art. 1 pkt 1, agencja płatnicza oraz podmioty wdrażające przeprowadzają kontrole, w tym kontrole na miejscu i wizytacje w miejscu, przy czym w przypadku kontroli operacji, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. b, stosuje się przepisy tytułu II części II rozporządzenia Komisji (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 74, z późn. zm.).>

2. Agencja płatnicza oraz podmioty wdrażające mogą powierzyć przeprowadzenie kontroli na miejscu lub wizytacji w miejscu innym jednostkom organizacyjnym dysponującym odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi.

[Art. 33.

- 1. Agencja płatnicza przeprowadza audyt systemu zarządzania i kontroli w podmiotach wdrażających w zakresie wykonywania przez te podmioty zadań instytucji zarządzającej dotyczących wdrażania działań objętych programem.*
- 2. Do przeprowadzania audytu stosuje się odpowiednio przepisy o finansach publicznych dotyczące audytu wewnętrznego, z tym że sprawozdanie z przeprowadzenia audytu agencja płatnicza przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi.*

Art. 34.

- 1. Organy administracji rządowej i samorządowej współpracują z agencją płatniczą oraz podmiotami wdrażającymi przy realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą pomocy.*
- 2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, organy administracji rządowej i samorządowej obowiązane do współpracy, o której mowa w ust. 1, oraz tryb i zakres tej współpracy, mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji programu.]*

<Art. 33.

- 1. Agencja płatnicza przeprowadza audyt systemu zarządzania i kontroli w podmiotach wdrażających, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, w zakresie wykonywania przez te podmioty zadań instytucji zarządzającej w zakresie wdrażania działań objętych programem.**
- 2. Do przeprowadzania audytu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o finansach publicznych dotyczące audytu wewnętrznego, z tym że:**
  - 1) roczny plan audytu agencja płatnicza przekazuje do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi;**
  - 2) sprawozdanie z przeprowadzenia audytu agencja płatnicza przekazuje kierownikowi jednostki poddanej audytowi oraz do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi;**
  - 3) informacja:**
    - a) na temat podjętych działań mających na celu usunięcie uchybień lub usprawnienie funkcjonowania jednostki poddanej audytowi,**
    - b) o niepodjęciu działań mających na celu usunięcie uchybień lub usprawnienie funkcjonowania jednostki poddanej audytowi**
– jest przekazywana agencji płatniczej oraz do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi;
  - 4) kopii rocznego planu audytu nie przekazuje się jednostkom, w których zaplanowane zostało jego przeprowadzenie;**
  - 5) do przeprowadzenia audytu uprawnia imienne upoważnienie wydane przez organ agencji płatniczej.**
- 3. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi w uzasadnionych przypadkach może żądać, w zakresie przez niego wskazanym, przeprowadzenia audytu, o którym mowa w ust. 1, przez agencję płatniczą poza rocznym planem audytu.**

Art. 34.

- 1. Agencja płatnicza i podmioty wdrażające oraz organy administracji rządowej i jednostki organizacyjne podległe organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowane, a także organy samorządu terytorialnego, współpracują przy realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą pomocy.**
- 2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, organy administracji rządowej i jednostki organizacyjne podległe organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowane oraz organy samorządu terytorialnego obowiązane do współpracy, o której mowa w ust. 1, a także tryb i zakres tej współpracy, mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji programu.>**

Art. 37.

- 1. Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie przeprowadza kontrole w zakresie spełniania przez podmioty, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 3, warunków niezbędnych do udzielenia akredytacji oraz przestrzegania warunków dotyczących świadczenia usług doradczych objętych udzieloną akredytacją.**
- 2. Czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie do ich wykonywania wydane przez dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie.**

3. Przed rozpoczęciem wykonywania czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać imienne upoważnienie, o którym mowa w ust. 2.
4. Imienne upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera wskazanie osoby upoważnionej do wykonywania czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, miejsce i zakres oraz podstawę prawną do ich wykonania.
5. Osoby wykonujące czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, mają prawo do:
  - 1) wstępu na teren nieruchomości, obiektu, lokalu lub ich części, gdzie jest prowadzona działalność w zakresie usług doradczych objętych akredytacją;
  - 2) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
  - 3) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kserokopii oraz zabezpieczania tych dokumentów.
6. Osoba wykonująca czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, sporządza z tych czynności protokół.
7. Protokół podpisuje osoba wykonująca czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, oraz podmiot kontrolowany.
8. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany protokół podpisuje tylko osoba wykonująca czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, dokonując w protokole stosownej adnotacji o odmowie podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany.
9. W przypadku gdy podmiot kontrolowany nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w protokole, może zgłosić umotywowane zastrzeżenia co do tych ustaleń osobie, która sporządziła protokół.
10. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, wzór imiennego upoważnienia do wykonywania czynności w ramach kontroli, o których mowa w ust. 1, mając na względzie ujednoczenie informacji zawartych w upoważnieniu.

<Art. 37a.

1. **Tworzy się krajową sieć obszarów wiejskich, o której mowa w art. 68 rozporządzenia nr 1698/2005, zwaną dalej „KSOW”.**
2. **Funkcjonowanie KSOW zapewniają:**
  - 1) **Sekretariat Centralny;**
  - 2) **sekretariaty regionalne – po jednym w każdym województwie.**
3. **Do zadań Sekretariatu Centralnego należy zapewnienie funkcjonowania KSOW, w szczególności przez:**
  - 1) **współpracę z podmiotami wymienionymi w art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005;**
  - 2) **koordynowanie przygotowania i realizacji planu działania, o którym mowa w art. 68 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1698/2005.**
4. **Do zadań sekretariatów regionalnych należy zapewnienie funkcjonowania KSOW w poszczególnych województwach, w szczególności przez:**
  - 1) **współpracę z podmiotami wymienionymi w art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005 w poszczególnych województwach;**

- 2) przygotowanie i realizację planu działania, o którym mowa w art. 68 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1698/2005, w zakresie dotyczącym poszczególnych województw.
5. Zadania Sekretariatu Centralnego wykonuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi, a zadania sekretariatów regionalnych wykonują – zarządy województw.
6. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi może powołać, w drodze zarządzenia, organ opiniodawczo-doradczy w zakresie funkcjonowania KSOW, w skład którego wchodzi przedstawiciele podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005, w tym sekretariatów regionalnych.
7. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowo:
- 1) zakres zadań Sekretariatu Centralnego i sekretariatów regionalnych oraz sposób ich wykonywania,
  - 2) zakres i sposób przygotowania planu działania, o którym mowa w art. 68 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1698/2005
- mając na względzie zapewnienie w ramach KSOW właściwej wymiany informacji i doświadczeń w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.
8. Zadania Sekretariatu Centralnego mogą być wykonywane przez podmiot wyłoniony w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, któremu minister właściwy do spraw rozwoju wsi powierzył wykonywanie tych zadań na podstawie umowy. Przepisy art. 6 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
9. Zadania sekretariatu regionalnego mogą być wykonywane przez podmiot wyłoniony w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, któremu zarząd województwa powierzył wykonywanie tych zadań na podstawie umowy. Przepisy art. 6 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.>

USTAWA z dnia 15 listopada 1984 r. O PODATKU ROLNYM (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969, z późn. zm.)

Art. 13.

[1. Podatnikom podatku rolnego przysługuje ulga inwestycyjna z tytułu wydatków poniesionych na:

- 1) *budowę lub modernizację budynków inwentarskich służących do chowu, hodowli i utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz obiektów służących ochronie środowiska;*
- 2) *zakup i zainstalowanie:*
  - a) *deszczowni,*
  - b) *urządzeń melioracyjnych i urządzeń zaopatrzenia gospodarstwa w wodę,*
  - c) *urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód).]*

<1. Podatnikom podatku rolnego przysługuje ulga inwestycyjna z tytułu wydatków poniesionych na:

- 1) **budowę lub modernizację budynków inwentarskich służących do chowu, hodowli i utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz obiektów służących ochronie środowiska,**
  - 2) **zakup i zainstalowanie:**
    - a) **deszczowni,**
    - b) **urządzeń melioracyjnych i urządzeń zaopatrzenia gospodarstwa w wodę,**
    - c) **urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód)**
- jeżeli wydatki te nie zostały sfinansowane w całości lub w części z udziałem środków publicznych.>**
2. Ulga inwestycyjna przyznawana jest po zakończeniu inwestycji i polega na odliczeniu od należnego podatku rolnego od gruntów położonych na terenie gminy, w której została dokonana inwestycja - w wysokości 25 % udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych.
  3. Ulga z tytułu tej samej inwestycji nie może być stosowana dłużej niż przez 15 lat.
- 3a. Kwota ulgi inwestycyjnej jest odliczana z urzędu w decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego. Podatnicy obowiązani do składania deklaracji na podatek rolny odliczają, określoną w decyzji w sprawie ulgi inwestycyjnej, kwotę przyznanej ulgi od należnego podatku rolnego.
4. Podatnik traci prawo do odliczenia od podatku rolnego niewykorzystanej kwoty ulgi inwestycyjnej w przypadku sprzedaży obiektów i urządzeń, od których przyznana została ta ulga, lub przeznaczenia ich na inne cele niż określone w ust. 1.
  5. (uchylony).

USTAWA z dnia 28 listopada 2003 r. O WSPIERANIU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z SEKCJI GWARANCJI EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ORIENTACJI I GWARANCJI ROLNEJ (Dz. U. Nr 229, poz. 2273, z późn. zm.)

Art. 5.

1. Zadania związane z udzielaniem pomocy finansowej w zakresie wspierania rozwoju obszarów wiejskich, zwanej dalej "pomocą", realizuje agencja płatnicza akredytowana na podstawie przepisów o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, wskazana w planie, zwana dalej "Agencją".
- 1a. Pomoc jest udzielana na wniosek producenta rolnego, w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, lub grupy producentów rolnych, a w przypadku pomocy, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 8, na wniosek jednostki

- organizacyjnej lub organu realizującego zadania związane z rozwojem obszarów wiejskich.
2. Pomoc, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1-7, jest udzielana, wstrzymywana, zawieszana lub zmniejszana w drodze decyzji administracyjnej kierownika jednostki organizacyjnej Agencji, a pomoc, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 8 - na podstawie umowy cywilnoprawnej.
  3. Decyzje administracyjne w zakresie przyznawania rent strukturalnych wydaje Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w przypadku, gdy przekazano mu funkcje agencji płatniczej w zakresie przyznawania i wypłaty rent strukturalnych.
- 3a. Pomoc jest udzielana do wysokości limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w planie na poszczególne działania, lecz nie później niż do dnia 30 czerwca 2008 r.
- [4. Organy administracji rządowej i samorządowej współpracują z Agencją przy realizacji zadań związanych z udzielaniem pomocy finansowej.*
5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, organy, o których mowa w ust. 4, obowiązane do współpracy oraz tryb i zakres tej współpracy, mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji planu.]
- <4. Agencja płatnicza oraz organy administracji rządowej i jednostki organizacyjne podległe organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowane, a także organy samorządu terytorialnego, współpracują przy realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą pomocy.**
5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, organy administracji rządowej i jednostki organizacyjne podległe organom administracji rządowej lub przez nie nadzorowane oraz organy samorządu terytorialnego obowiązane do współpracy, o której mowa w ust. 4, a także tryb i zakres tej współpracy, mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji planu.>
  6. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, wzory wniosków o pomoc na działania określone w art. 1 ust. 1, oraz zawartość planów do działań określonych w art. 1 ust. 1 pkt 3 i 4, mając na względzie ujednoczenie informacji zawartych we wnioskach oraz zabezpieczenie przed nieuzasadnionym przyznawaniem pomocy.

USTAWA z dnia 29 stycznia 2004 r. O INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842 oraz z 2008 r. Nr 145, poz. 916 i Nr 195, poz. 1201)

[Art. 29a.

Powiatowy lekarz weterynarii wydaje zaświadczenia o spełnianiu minimalnych standardów co do higieny i warunków utrzymania zwierząt w gospodarstwie w zakresie niezbędnym do ubiegania się lub otrzymania pomocy finansowej albo dofinansowania ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR).]

<Art. 29a.

Powiatowy lekarz weterynarii wydaje zaświadczenia o spełnianiu:

- 1) minimalnych standardów co do higieny i warunków utrzymania zwierząt w gospodarstwie w zakresie niezbędnym do ubiegania się lub otrzymania pomocy finansowej albo dofinansowania ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR);**
- 2) warunków utrzymania zwierząt gospodarskich w zakresie niezbędnym do ubiegania się lub otrzymania pomocy finansowej ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).>**